

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל
תשיעי
קובץ
שלשלת האור
שער
שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

פינחס — יב"ג תמוז

(חלק יח)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת פינחס, יג"ט תמוז, ה'תשפ"ג (א)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2023
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

פינחס

יב"ג תמוז

318

בזהר⁵, והרי מה ששמות (אלו) עולים לאותו מספר הוא ראי' על שייכות פנימית (ודמיון) ביניהם⁶, ובפרט כאשר הגימטריא מובאת בתורה.

כמו כן ניכרת השייכות לשמו (הראשון) של בעל הגאולה – יוסף – שהרי פינחס הוא מזרעי' דיוסף, כהדגשת הכתוב⁷, ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל („מזרע יוסף שפטפט ביצרו")⁸ לו לאשה ותלד לו את פינחס".

וכיון שהשם (השני) יצחק דוקא שייך בגלוי לפינחס – פינחס בגימטריא יצחק – ואילו שייכות השם (הראשון) היא בהעלם, כי בשם פינחס אינה מרומזת, צריך לומר, ששייכות בעל הגאולה לפינחס היא בעבודה השייכת לשם „יצחק"; משא"כ הנקודה הקשורה לשם „יוסף" היא בהעלם (יותר), כדלקמן.

ב. השייכות דעבודת בעל הגאולה לפינחס בפשטותו⁹, ובגילוי¹⁰ היא בזה¹¹, שנקודת מעשה פינחס היא מעשה

א. ימי הגאולה י"ב י"ג תמוז דשנת תרפ"ז, שבהם יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר לחירות ממאסרו, חלו ביום שלישי ורביעי של פרשת פינחס.

וכך גם בנוגע ליום הולדתו – י"ב תמוז תר"ם¹² – אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹³, אשר „בזמן שקוראים בתורה את פרשת פינחס¹⁴ . . נולדתי . . ורובא דרובא דהמאורעות שקרו עמי וסביבי . . מרומזים בהעלם ובגילוי בפרשת פינחס".

והיינו, שגאולתו ועבודתו ועניניו בכלל יש להם קשר הדוק עם עניני פינחס, אשר על שמו נקראת הפרשה; וכמרוז גם בזה, אשר שמו (השני) של בעל הגאולה – „יצחק" – הוא בגימטריא „פינחס"¹⁵, כדאיתא

(1) להעיר, שהשנה (ה'תשל"ט) היא התחלת שנת המאה (י' פעמים י' – מספר שלם) להולדתו. (2) שיחת ש"פ פינחס, יד תמוז, ה'ש"ת (סה"ש ה'ש"ת ע' 158).

(3) לכאורה יש לתקן שם, שהרי הקביעות די"ב תמוז תר"ם היתה ביום ב' פ' בלק. ואולי צ"ל שם: די פרשת בלקי' און פינחס בין איך . . געווארן און ס'איז געווען דער ברית. ועד"ז להלן שם. וראה שו"ע אדה"ז או"ח מהד"ת סו"ס ד „והתחלת כניסת נפש זו הקדושה היא . . גם במצות מילה".

(4) מלא – ראה בית שמואל הל' גיטין שמות אנשים. שי למורה שם. ובטיב גיטין שם. ועוד. וראה בענין פינחס מלא בזה"ג (נז, ב. ריג, ב. רכ,

(*) ולהעיר שסיומה וחזרתה דפ' בלק – מעשה פינחס. ראה פנים רס"ג.

319

א. רלו, ב. מנחת שי ריש פרשתנו. וראה לקמן הערה 38.

(5) שם רלו, ב.

(6) ראה שומר אמונים ויכוח הראשון ס' כא-

כג. וראה גם תניא ח"ב פ"א. פ"ז (פד, ב).

(7) וארא ו, כה.

(8) פרש"י שם. מסוטה מג, א. וש"נ.

(9) להעיר מב' הלשונות בהשיחה שם „זיינען

מרומז בהעלם ובגילוי".

(10) ראה לעיל ע' 291 ואילך.

וכמו שמצינו בהלכה, אשר מסירת נפש שאינה על ג' הדברים דיהרג ואל יעבור, אלא על שאר מצוות לא תעשה, מצוות עשה וכיו"ב, אינה חיוב וציווי, אלא „הרשות בידו“¹⁷.

ג. אלא שיש לשאול: ההשוואה הנ"ל שייכת בעיקר ל(סוף) פרשת בלק, אשר שם מסופר אודות עבודת פינחס, במעשה הקנאות שלו [וכקביעות כמה וכמה (רוב? ה) שנים, שיום ההולדת וימי הגאולה די"ב-י"ג תמוז חלים בשבוע¹⁸ דפרשת בלק¹⁹] – ומהי השייכות (גם) לעניני פינחס כפי שהם אמורים בפרשת פינחס?

ויוכן בהקדים המבואר בירושלמי²⁰ שמעשה פינחס הי' „שלא ברצון חכמים“, ו„ביקשו לנדותו“²¹ אילולי שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם²² וגומר“;

דמזה מובן יותר גודל מעשה הקנאות שלו – שהרי קודם ש„קפצה עליו רוח הקודש“ ידע²³ שמעשהו הוא

הקנאות, בקנאו את קנאתי¹¹, ומעשה הקנאות דפינחס, מצד ההלכה „הבוועל ארמית קנאין פוגעין בו“¹², אינו הלכה ודין הנזכרים בשולחן-ערוך¹³ כחיוב המוטל על האדם, שהרי קנאי „הבא לימלך אין מורין לו“¹⁴.

יתר על כן: לא זו בלבד ש„אין מורין לו“, אלא שאין הדבר (לפי כמה ראשונים)¹⁵ אפילו בגדר הוראה וציווי של התורה לקנאי, כי אם „הרשות בידו“ בלבד.

ועד"ז היתה גם הנהגתו של בעל הגאולה¹⁶, בקנאו את קנאתי. מסירת נפשו על החזקת התורה וחזוק היהדות במדינה ההיא, אשר הביאה למאסרו, היתה אופן כזה של מסירת נפש שאין עליו כל חיוב ע"פ דין, „אין מורין כן“, ואינו אלא ענין שבגדר „רשות בידו“.

(11) פרשתנו בתחלתה (כה, יא).

(12) סנהדרין פב, א. פרש"י בלק כה, ז.

(13) ראה הערה הבאה.

(14) סנהדרין שם. רמב"ם הל' איסורי ביאה פ"ב ה"ה. טור אה"ע ס"ז. רמ"א חו"מ סת"כ ס"ד. וראה לקו"ש ח"ח ע' 151 ובהערה 10, ש"ל שזהו גם טעמו של המחבר שהשמיט בשו"ע הדין דקנאין פוגעין בו. ורק רמזו באה"ע ס"ז ס"ב „אם לא פגעו בו קנאים“. וגם הרמב"ם והטור לא כתבו בסגנון של דין אלא בסגנון של סיפור „אם פגעו בו קנאין והרגוהו כו“ (רמב"ם שם ה"ד*) „ה' קנאין פוגעין בו כו“ (טור אה"ע שם). (15) יד רמ"ה ורא"ש סנהדרין שם (ועיי"ש שעפ"ז מסבירין הא דנהפך זמרי והרגו לפינחס אין נהרג עליו שהרי רודף הוא (סנהדרין שם) „לפי שאין מצוה להורגו אלא רשות בעלמא“. מל"מ ספ"א דהל' רוצח בשם רי"ו. וברמ"א חו"מ סת"כ ס"ד „ומותרין להרגו“.

(16) ראה לעיל ע' 301 ואילך. וש"נ.

(*) משא"כ ברמב"ם הל' סנהדרין פ"ח ה"ו.

ואכ"מ.

(17) לשון הרמ"א בשו"ע יו"ד סקנ"ז ס"א.

וראה בהנסמן לעיל ע' 302 הערה 17.

(18) או בשבת עצמו כהקביעות דשנה זו.

(19) וכן בהקביעות דשנת ההולדת תר"ם

(כנ"ל הערה 3).

(20) סנהדרין פ"ט ה"ז.

(21) וראה גם בבלי שם (ע"ב) בקשו מלאכי

השרת לדחפו כו' התחילו השבטים מבזין אותו כו'.

(22) פרשתנו כה, יג.

(23) שהרי מסתבר לומר שכשם שידע ושמע

ההלכה דקנאין פוגעין בו (ראה ירושלמי שם „ונזכר להלכה“. ובבבלי „לא כך למדתני“.

ובפרש"י ס"פ בלק (כה, ז) „מקובלני ממך“). כן למד וידע את פרטי הדין, אין מורין כן, שלא ברצון חכמים, דהרי „כל המצות שניתנו לו

בישראל²⁹ – הרי במה נחשבת לפניו מסירת גופו ונפשו גם יחד, אם רק יש בידו לפעול את „השיב את חמתי מעל בני ישראל“!

ד. הנהגה כזו ד„קנאו את קנאתי“ באופן של מסירת נפש היא מצד עצם הנפש של איש ישראל, אשר היא (בשרשה) למעלה מהתורה³⁰, וממילא הרי היא גם למעלה מן המדידה והגבלה דתורה³¹. ולכן גם השכר על זה ה' „והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם“, ענין שלמעלה מהמדידה של תורה. דע"פ תורה הכהונה היא דבר הבא בירושה מאב לבנו, ומאחר שפינחס עצמו טרם נתכהן³², לא ה' זה יכול לעבור „לזרעו אחרי וגו'“. ורק מפני ש„קנא לא לקיו“³², היינו שקנאותו היתה „לאלקיו“ כפי שהדבר הוא למעלה מהמדידה של תורה, על כן נתן לו הקב"ה כהונה „לו ולזרעו אחרי“ (אף שלפי הכללים שקבע הקב"ה בתורתו – אין מקום לכך).

עפ"ז מובן, שדוקא בפרשת פינחס, שבה אמורים דברי הקב"ה „והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל“, נתגלה אופן הקנאות של פינחס – מתוך מסירת נפש בגופו ובנשמתו, אשר מבלי הבט על כך

„שלא ברצון חכמים“, דהיינו שע"פ (דעת חכמי ה)תורה אין מקום להנהגתו²⁴, ונמצא שקנאותו היתה ענין של מסירת נפש, ולא רק מסירת נפש בגוף²⁵, אלא גם מסירת נפש מצד הנשמה²⁶, כיון שהיתה זו הנהגה שלא ברצון חכמי התורה עד ש„ביקשו לנדותו“ –

ואעפ"כ, כשראה שאירע מעמד ומצב ד„וישב ישראל בשטים“²⁷ – „(אין אדם עובר עבירה אלא אם כן) נכנס בו רוח שטות“²⁸, ופרצה מגפה

למשה בסיני בפירושן ניתנו“ (הקדמת הרמב"ם לספר היד). ולהעיר ד„דבר זה (דקנאין פוגעין בו) הלכה למשה מסיני הוא“ (רמב"ם הל' איסורי ביאה שם ה"ד. וראה לקו"ש ח"ח ע' 150 הערה 2). בפנ"מ לירושלמי שם מפרש „שלא ברצון חכמים“ היינו שלא ישאל רצון חכמים שאם בא לימלך אין מורין לו כן, והיינו דמפרש הירושלמי כהבבלי ד„אין מורין לו“ (וראה מראה פנים שם). אבל ביפה מראה שם מפרש כפשוטו דקנאים הפוגעים בבוועל ארמית אין רוח חכמים נוחה מהם. וכן בקרבן העדה שם: עושה שלא ברצון חכמים. וראה בארוכה ראש דוד להחיד"א פירשתנו (קכו, ב ואילך). וראה מגדל עוז לרמב"ם איסור"ב שם. צפע"ג לרמב"ם שם. ועוד.

(25) ראה תיב"ע בלק כה, ח. ספרי ותנחומא ס"פ בלק – דניצל בדרך נס.

(26) להעיר מכמה סיפורים ע"ד הבעש"ט

ותלמידיו ותלמידי הה"מ, שמסנ"פ שלהם ה' עד לאופן שהפקירו את עוה"ב שלהם בשביל טובת יהודי. וידוע הסיפור מאדה"א אודות ביכל חסידות שנשרף שה' כתוב עליו בכי"ק אדה"א בחרם בזה ובבא, ולאחרי שנשרף, בקש רבינו הזקן אם מישור עיין בו, ועל שאלת אדמה"מ הרי כתבת בחרם בזה ובכא ענה לו אדה"א „איפה המסנ"פ על חסידות!“. (27) בלק כה, א.

(28) סוטה ג, א.

(29) ראה סנהדרין שם: מאי ראה כו' ראה שבא מלאך והשחית בעם.

(30) ראה סה"מ תרנ"ט ע' יג. ועוד. לעיל ע' 302.

(31) נוסף ע"ז שכללות ענין המסנ"פ הוא למעלה מהתורה (ראה סה"מ תרנ"ט שם. סה"מ תש"ט ע' 121 וראה הערה שם. לקו"ש ח"ח ע' 158 הערה 65).

(32) כפרש"י שם – כדעת ר"א זנחים קא, ב.

פינחס, הנה כעבור זמן, לאחר הגאולה מהמאסר, נתגלה לעין כל³⁵, „אשר קנא לאלקיו וכפר על בני ישראל“, היינו שזו היתה העבודה הנכונה הנחוצה במצב כזה, וגם למטה בגלוי ניתנה הסכמה על עבודה זו³⁶.

[אלא שהחילוק הוא, שעניו „קנאין פוגעין בו“ דמעשה פנחס נשאר בגדר הלכה, ואין מורין לו, ואילו בנוגע לאופן העבודה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי עצם הגאולה היתה הוראה ברורה מלמעלה שזוהי העבודה הנכונה, ומורין כן,

וכפי שראינו בפועל שבעל הגאולה „הורה“ כן וצוה גם לאחרים „להורות“ כך.

ודוקא אופן עבודה זה החזיק את גחלת היהדות בקרב בני ישראל במדינה ההיא – אצלם ואצל „זרעו“ אחריו ברית כהונת³⁷ עולם].

ו. עפ"ז תובן גם שייכות פינחס ליצחק (כנ"ל שפינחס בגימטריא יצחק³⁸) – מכיון שאופן זה דמסירת

שלמטה ה' הדבר שלא ברצון חכמי התורה ו„ביקשו לנדותו“ – הרי ה' זה אמיתית הרצון העליון, שהוא למעלה מהתורה.

ה. עד"ז מצינו גם אצל בעל המאסר והגאולה: לא זו בלבד שעבודתו בהרבצת התורה וחיזוק היהדות היתה בתנועה של מסירת נפש בגופו ממש גם על ענינים כאלו אשר ע"פ תורה אין חיוב למסור את הנפש עליהם, וכנ"ל ש„אין מורים לו“;

אלא שאופן הנהגה זה ה' גם שלא כדעת כמה מגדולי וחכמי ישראל באותה שעה, שלא הבינו וממילא לא הסכימו להנהגה זו, ונהגו בפועל אחרת³³ – כעין הנ"ל בפינחס (מסירת נפש בכל צעד ושעל, אשר נכלל בה יהודי נוסף, כדלקמן);

ובפרט שהדבר ה' באופן שהעמיד בסכנה גם את כל עבודת הקודש שלו, כמדובר לעיל³⁴, שעיקר הגזירה אשר מחמתה נאסר היתה התעסקותו בחינוך של תינוקות של בית רבן.

והיינו, שיחד עם המסירת נפש בגופו ממש עמד גם במסירת נפש בנשמתו, ברוחניות, והעמיד בסכנה גם את כל עבודתו, והסיבה לזה היא, דכיון שהמצב במדינה ההיא נגע בעצם הקיום של עם ישראל ושל היהדות, שלא יכבה נר ישראל ח"ו, לא התחשב בשום חשבון ובשום הגבלה במסירת נפשו עבור בני ישראל.

וגם בנדון דידן, כמו במעשה

(35) ראה לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו לחגיגת י"ב תמוז הראשונה בשנת תפר"ח (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263. ועוד).

(36) וע"ד הידוע בנוגע למאסר והגאולה דאדמו"ר, דההלשנה והמאסר למטה ה' מצד הקטרוג למעלה, וכשנתבטל הקטרוג למעלה – יצא לחפשי (וראה תורת שלום ע' 26, מה הזית הזה כשכותשין אותו הוא מוציא שמנו כו' כן ע"י הקטרוגים כו' נתגלה הפנימיות דוקא),

ועד"ז י"ל במעשה פינחס, ראה ע"ד הנגלה בצפ"נ עה"ת ריש פרשתנו. צפ"נ סנהדרין שם. ואכ"מ.

(37) שכאז"א מישראל עליו נאמר (יתרו יט, ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים.

(38) ראה זהר שבערה 5 שזה שפינחס (שייך

(33) שלדעת כמה צריך ה' לצאת ממדינה ההיא. וראה ראש דוד שם (קכת, א ד"ה ועוד).

(34) נסמן בהערה 30.

הלך לקיים את ציווי ה' לאברהם, אלא שהלך מבלי לשאול שום שאלות, כי אם בלב שלם⁴³.

ז. אעפ"כ יש חילוק בין עבודת פינחס לעבודת בעל הגאולה – כמרומו בזה, ששמו הוא יוסף יצחק (ולא יצחק בלבד)⁴⁴.

ויובן ע"פ המבואר בקבלה וחסידות בענין החילוק בין יוסף ליצחק⁴⁵, אשר יוסף בגימטריא ג' פעמים שם ב"ן, ויצחק – ד' פעמים שם ב"ן.

ובאותיות פשוטות יותר יובן חילוק זה מדברי הגמרא⁴⁶ בנוגע לאותיות גימ'ל דל"ת – גמול דלים, שה"גימל" רומזת ל"גמול חסדים" וה"דלת" – לדל.

וההסברה בזה⁴⁷: תוכן החילוק בין נתינת הצדקה – גמול (גימל), ובין קבלתה בפועל – דל (דלת), הוא, שענין ה"גמול", הנתינה, הוא הכנה אל המעשה; ואילו ב"דל", כאשר העני מקבל את הצדקה בפועל, נפעל המעשה בפועל – "החיייתה את נפש העני"⁴⁸.

ומזה מובן בנוגע לכל השפעה, ש"גימל" רומזת אל ההכנה בהשפעה, היינו כפי שהיא עדיין אצל המשפיע, ו"ד" – על גמר ההשפעה, ע"י המקבל. ועד"ז הוא גם באדם גופא: "גימל" מורה על היותו במצב של הכנה אל

נפש קשור אל (ונמשך מ)עקידת יצחק – יצחק בשלימותו:

מסירת הנפש דיצחק לא היתה רק מסירת הגוף כפשוטו³⁹, אלא גם מסירת נפש עמוקה ונעלית יותר – ברוחניות. דנוסף על זה שעקדתו היתה לכאורה היפך הבטחת ה' "כי ביצחק יקרא לך זרע"⁴⁰, הרי ה' זה ענין שעל ידו ה' עתיד "להעקר" לגמרי "העיקר ששתל אברהם"⁴¹ – עבודתם של אברהם ויצחק בנו⁴² לפרסם שמו של הקב"ה בעולם (והמשך עם ישראל בכלל) – ואעפ"כ לא זו בלבד שיצחק

(ובגימטריא יצחק, מצד היר"ד דפינחס, נתוסף לו ע"י מעשה זמרי "בקנאו את קנאתי", וראה מנחת שי שם.

(39) ולהעיר מתו"כ (הובא ברש"י) בחוקותי כו, מב: וביצחק לא נאמרה זכירה אלא רואין את אפרו כאילו הוא צבור ע"ג המזבח. ולהעיר גם בזה צד השווה דמעשה פינחס ועקדת יצחק, דמעשה פינחס שהביא "ויכפר על בני", עד עכשיו לא זו אלא עומד ומכפר עד שיחיי המתים (ספרי פרשתנו כה, יג. וראה סנהדרין פב, ב) "ר"ל דלא הוה דבר שכבר נפעל רק דבר נמשך ופועל בכל רגע" (צפע"נ עה"ת פרשתנו שם), בדוגמת העקידה דה' יראה עקידה זו לסלוח לישראל בכל שנה ולהצילם כו' כדי שיאמר היום הזה בכל הדורות הבאים בהר ה' יראה אפרו של יצחק צבור ועומד לכפרה" (רש"י וירא כב, יד). ובצפע"נ הל' תרומות (נעתק בצפע"נ עה"פ בחוקתי שם) דבאפרו של יצחק "לא שייך זכירה רק ראי' כו' (ולכן ס"ל לר"א (מגילה ז, א) דשל תורה הוא דבר הנמשך ופועל תמיד)".

(40) וירא כא, יב. וראה ב"ר פנ"י, ח. פרש"י וירא כב, יב.

(41) לשון הרמב"ם הל' ע"ז ספ"א, במצב בני ישראל במצרים, "וכמעט קט ה' העיקר ששתל אברהם נעקר".

(42) ראה רמב"ם שם: והודיעו ליצחק בנו. וישב יצחק מלמד ומזהיר. ויצחק הודיע כו'.

(43) ראה פרש"י שם, ח.

(44) ראה שו"ת צ"צ אה"ע סי' קמג.

(45) ראה אוה"ת אחרי ע' תקנא. וש"נ.

(46) שבת קד, א.

(47) בהבא לקמן ראה תו"א נט, א. ביאור"ז

בלק קז, ד ואילך. לקו"ש ח"ז ע' 202.

(48) ראה תנחומא משפטים טו.

ובעבודת האדם בכללות: ענין ההכנה עד למעשה בפועל (ג) כלול, בכללות, במדריגת „נשמע“, ואילו העבודה בפועל (ד) היא הענין „נעשה“.

ט. ע"פ הנ"ל תובן גם השייכות בין אופני מסירת הנפש דפינחס ודכ"ק מו"ח אדמו"ר, המודגשת בשמותיהם:

פינחס לא הי' נשיא הדור, ולא עליו הוטל לצוות לאחרים ללכת במסירת נפש, אלא הי' הוא השליח⁵² שקיים את המעשה בפועל; ואצל שליח צריך שיודגש בעיקר ענין „נעשה“ – „פינחס“ בגימטריא „יצחק“, בחינת „ד“ (ד' פעמים שם ב"ן) – ולא כל כך ההכנה ל„נעשה“ (הענין ד„נשמע“), אשר עלולה לפעמים לגרום בלבול כו' בקיום המעשה בשלימות⁵³.

ומאחר שסוף מעשה במחשבה תחילה⁵⁴, היינו שגמר וסוף העשי' נעוץ ב„תחילה“ שהיא קודם המחשבה ואף קודם תחילת המחשבה⁵⁵ – על כן במסירת נפשו שלמעלה מהגבלות התורה פעל את הענין ד„קנא לאלקיו“ ו„בקנאו את קנאתי“. והיינו, שהגיע עד בחינת „תחילה“ הנעלית יותר ממה

הפעולה, ובכללות קאי זה על כחות הנפש שלו דשכל ומדות; ואילו המסקנא והתוצאה של הכחות במעשה בפועל – נרמזות בענין „דלת“.

ח. עפ"ז מובנת גם השייכות בין המספרים ג' וד' (הבאים בסמיכות זה אחר זה): כל המשכה נחלקת בכללות לג' בחינות וקוין (שבמקור ההמשכה); וגמר ההמשכה, כאשר הדבר בא במעשה בפועל, היא הבחינה הד', הבאה לאחר ההמשכה של הג'.

[וכשם שכן הוא בעולמות: ישנם ג' העולמות – אצילות בריאה יצירה, והעולם הד'⁴⁹ הוא עולם העשי'⁵⁰].

ולכן „ג“ מורה (בסדר הספירות) על בחינת יסוד, המשפיע – הכולל בתוכו את כל ג' הקוין, וה"ד" – על ספירת המלכות (הרגל הרביעית במרכבה), המשפיעה בפועל בעולמות.

ועד"ז הם גם ב' העינים המרומזים בשמות יוסף ויצחק (המרכיבים יחד שם אחד (ודוקא בסדר זה: „יוסף“ ואחר כך⁵¹ „יצחק“), מאחר שב' העינים הם המשך אחד): יוסף הוא בחינת יסוד כידוע^{51*}, המורה על ההכנה של ההשפעה וההמשכה עד שבאה בפועל („גימל" – גמול); ויצחק מרמז על קבלת ההשפעה („דלת" – דלים). ובאדם עצמו זהו הענין דמעשה בפועל כנ"ל.

(52) וכפשוטו דהסיפור בסנהדרין שם (הובא ברש"י ס"פ בלק) דמשה אמר לפנחס קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא – „שליח" (רש"י סנה' שם). אבל ראה יד רמ"ה שם. וחי' הר"ן שם ד"ה קריינא.

(53) ע"ד המבואר בכ"מ (ד"ה אני ישינה תש"ט. ועוד) דכח המס"נ מאיר בעיקר בזמן הגלות, משא"כ בזמן הבית – שהעבודה פנימית דמוח ולב מעלימה.

(54) פיוט לכה דודי.

(55) ראה תו"ח ר"פ ויגש. המשך תרס"ו ע' יט ואילך. המשך תער"ב ח"ב ע' א' קיז ואילך.

(49) לקו"ת מסעי צה, א. ושי"נ.

(50) ראה מו"נ (ח"ב פ"י) בענין מספר ארבעה, ע"פ המבואר בצפ"ע עה"ת ר"פ ויצא (וש"נ), די"ל דשייך ג"כ להמבואר בכהאריז"ל שענין ד', מספר הרביעי, וגם ארבעה, קאי על עולם העשי'.

(51) ואע"פ שיצחק קדם ליוסף.

(51*) תו"א מד, ג. ובכ"מ. וראה אוה"ת שם.

הסברה בשייכות בעל הגאולה ושמר יוסף יצחק לפינחס, וכן – הוראה לכל אחד ואחד בעבודתו בפועל:

כ"ק מו"ח אדמו"ר תבע משלוחיו, ועודנו תובע גם עתה, לקיים חטוף ואכול חטוף ואישתי⁵⁹, למעלה מחשבון, כלומר: לכל לראש צריך שיהי ענין הנעשה, "יצחק" בגימטריא "פינחס";

יש לצאת אל העולם ולהשפיע על אחינו בני ישראל לקיים תורה ומצוות. אפילו מי שטרם השלים את ההכנה הראוי' לכך, ויש אצלו חסרון ב"נשמע" באותם עניני תורה ומצוות שבהם עליו להשפיע על זולתו, מכל מקום נדרש ממנו ענין ה"נעשה", ביטול והנחת עצמו עבור הזולת (כפי שהי' אצל פינחס, שמסר את נפשו לפעול את ענין "השיב את חמתי מעל בני ישראל"). ובזה גופא, בפעולתו על הזולת, עיקר ההדגשה היא על מעשה בפועל, דהמעשה הוא העיקר⁶⁰, וכ"פסק ההלכה הערוכה בתלמוד ופוסקים דהרהור לאו כדבור דמי ואם קרא קריאת שמע במחשבתו ובלבו לבד בכל כח כוונתו לא יצא ידי חובתו וצריך לחזור ולקרות כו' ואם הוציא בשפתיו ולא כיון לכו יצא ידי חובתו"⁶¹.

ובמיוחד כאשר עומדים בסוף זמן הגלות בסיום דעקבתא דמשיחא, ואין הזמן גרמא כלל להמתין לו עד שיפעל

שנקבע מצד "מחשבה תחילה", מצד בחינת התורה⁵⁶.

לפינחס היתה ההכנה ד"נשמע", שקיבל מנשיא הדור "משה רבינו" – כמרמוז בדבריו "מקובלני מנח"ם⁵⁷ – אבל בשעת מעשה הי' ענין ה"נשמע" בהעלם אצלו; ומה שעמד בגלוי ובהדגשה הי' רק קיום השליחות: "קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרוונקא".

אבל אצל נשיא הדור (אשר) "הנשיא הוא הכל"⁵⁸) צריכים להיות וישנם ב' הענינים בשלימותם, הן הענין ד"נעשה" והן הענין ד"נשמע", ולכן מודגש הדבר בשמו "יוסף יצחק": הן ההכנה וההמשכה ד"נשמע" – יוסף, והן קבלת ההשפעה, הענין דנעשה – יצחק.

וב' ענינים אלו ראינו בפועל אצל בעל הגאולה והשמחה: מסירת נפש על הפצת התורה והיהדות בקרב כל הסוגים בישראל, קטנים כגדולים; בניית מקואות, שליחת רבנים, שוחטים, מוהלים וכו', במקומות שהי' צורך בכך; יסוד חדרים עבור תינוקות של בית רבן ללימוד א"ב, שליחת מלמדים כו' – "נעשה"; ולאידך גם סדר ההנהגה ד"נשמע", לימוד וגילוי הענינים העמוקים ביותר בנגלה דתורה, ובפנימיות התורה – עד רזין דרזין.

יו"ד. ומענין זה מתקבלת תוספת

(59) עירובין נד, א. וראה מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (נדפס בקונטרס ומעין מבוא ע' 22. אג"ק שלו ח"א ע' רסו). (60) אבות פ"א מ"ז. (61) תניא רפ"ח.

(56) להעיר מלקו"ש ח"ט (ע' 385 ואילך) בזה שיש כח בנש"י לחדש בתורה. (57) לשון רש"י בלק כה, ז. ובסנהדרין שם: לא כך לימדתני. (58) פרש"י חוקת כא, כא.

עבודתו קשורה בענין ה"נעשה", והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם גו'⁶⁵

וגם גאולה זו'⁶⁶, הגאולה הרביעית, שייכת למספר ארבע, ארבע לשונות של גאולה לעתיד לבוא'⁶⁷, ד' כוסות של פורעניות שהקב"ה עתיד להשקות את אומות העולם, וכנגדן עתיד הקב"ה להשקות את ישראל ד' כוסות של נחמות כו'⁶⁸, בקרוב ממש.

(משיחות ש"פ פינחס תשל"ז)

וארא ו, ית. יל"ש ריש פרשתנו. רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ב.

וראה לקו"ש ח"ב ע' 609 שי"ל שהענין דפינחס מלא הוא ע"ד "ואלה תולדות" מלא דקאי על הגאולה העתידה, וראה שם בשייכות דפינחס להגאולה.

(65) מלאכי ג, כד.

(66) וגם עצם ענין הגאולה בא ע"י העבודה דמסנ"פ למעלה מטו"ד, משיח בא בהיסח הדעת (סנה' זו, א) – ראה אגה"ק סי' ד (קה, ב).

(67) בחיי שמות ו, ח.

(68) ירושלמי פסחים פ"י ה"א. וראה גם ב"ר פפ"ח, ה.

בעצמו (גם) את ה"נשמע", שהרי תיכף ומיד בא משיח ויש לנצל כל רגע לעבודה ד"נעשה" מתוך מסירת נפש.

ויתר על כן: מאחר שאדם זה עושה כן בשליחות נשיא הדור, ממילא יש בעבודתו גם הענין ד"נשמע", בחינת "יוסף" (וכמו בפינחס שאמר "מקובלני מן"ל" כנ"ל); ובשעה שפועל את ענין ה"נעשה" אצל זולתו, הענין דנשמע ישנו גם ביד הזולת.

[ומרומו הדבר בשם יצחק שהוא במספר ד' (ד' פעמים שם ב"ן) אשר ד' הוא (לא רק "רביעי", אלא בה בשעה (גם) סך כל הארבע, ובכלל זה גם הג' שלפני זה]⁶².

וע"י עבודה זו נזכה להתגלות פנחס הוא אליהו⁶³ מבשר הגאולה⁶⁴, שגם

(62) וע"ד הענין דספה"ע שהמנין הוא לא מספר סידורי, יום שני יום שלישי, אלא מספר הכולל, שני ימים שלשה ימים. וראה לקו"ש ח"ג ע' 996. ועוד.

(63) נסמן בלקו"ש ח"ח ע' 170 הערה 59.

(64) רש"י בחוקתי כו, מב. וראה גם תיב"ע

